

FOGLALAT. Magyarország és Erdély (pesti takarékpénztár; budapesti hangszegyesület; nemzeti színpadunkon chinai bűvész Parisból; szatmári tisztújítási közgyűlés; Száva szabályoztatása; új nevezetes csodagyermek; vasutak hazánkban; tolnai nemzeti főiskola; 's' a' t.) Ausztria. Amerika. Portugália. Anglia. (néhány hatalom kimélni kívánja Franciaországot; elegy; 's' a' t.) Franciaország (vélemények a' követkamrai vitákról; Napóleon hamvai Cherbourghban, Berryer 's Lamartine beszéd. véleje; Mauguin moszka szövetséget ajánl a' kormányának; 's' a' t.) Svédország. Németország. Schweiz. Dánia. Oroszország. Gabonaa Pénzkelet. Dunavízjárás. —

Magyarország és Erdély.

A' hazai első Takarékpénztár hivatala, az évi számadás készítése miatt dec. 15-én tul 1841-ki jan. 2-kaig be lesz zárva Pesten. —

(Nemzeti színpadunkon chinai bűvész Parisból.) Philippe a' nagy-hírű nyelvezett chinai bűvész Parisból, fővárosunkba érkezett, 's holnap csütörtökön, nemzeti színpadunkon adandja csodával határos mutatványait. Előttünk fekvő számos külföldi lap egyhangu állítása szerint Philippe még a' nagy-hírű Philadelphiat és Pinettit is meghaladja, Döbler és Bosco pedig távolról sem hasonlíthatók hozzá. Paris, London és Bécs nem győzte csodálni ezen a' természetesség fogalmát majd meghaladó mutatványokat, 's Bécsben a' fels. uralkodó családot is legnagyobb elégtelenségig mulattatá Philippe. Mind ennél fogva tanácsos leendő színházunkban helyek iránt rendelkezni jó előre. —

A' pest budai hangszegyesület harmadik műelőadása e' f. Vdík zeneében karácson napján dec. 25-én délutáni 4^{1/2} órakor lesz Pesten a' városi nagy reduttermében. — Belépti jegyöket a' t. cz. egyesületi tagok által vehetik, de csak biztosíté-lapjaik előmutatása mellett f. hó 23 és 24-én, Pesten egyesületi pénztárnok Klause E. L., Budán pedig Miletz Imre urnál, — előadás napján azonban csupán az egyesületi írószobában. Közli Mátray Gábor egy. tióknok.

(Új nevezetes csoda-gyermek.) Lucz János, egy kazimiri juhász fia, Magyar-Óvár közelében, szolgálatból kiharadt atyjostul legnagyobb nyomorral küzdve élt Nádason, Pozsonymegyében. Az ottani káplán, Holesek György, némi kedvező természeti hajlamokat 's tanulás-vágyat vevén a' fiuban észre, megtanítá őt írni, olvasni, sőt az eróművészet alapelveibe is oktatást ada neki, miután tapasztalá, hogy leginkább e' tudomány iránt mutatá vonzalmat a' fiú. Lucz János rövid idő múlva egy fűrészmalom mintáját készíté el, mellynek eredetijét lakhelyéhez közel látni volt alkalma. Ezután rajzolni tanult, 's nem sokára saját arczképét is igen jelesül elkészíté. Utóbb többször hallá a' gyermek a' burii víz-és szélmalomot magasztaltatni, mellynek mása alig létezik az országban. Huzamosb ideig legnagyobb sürgetéssel kérte partfogóját: lenne szabad neki e' remekművet megsejmelnie, 's utiköltséget kapván tőle, azonnal gyalog a' hely színére indult, hol az egyszerű pórfiúnak mindent szabad volt megtekinteni, míg más idegeneket soha nem bocsátott a' tulajdonos malmába. Visszatérvén lakhelyére a' fiú, három hónap alatt hasonló malmot készitá, és senki nem akará hinni, hogy azt a' kis eróművész állitá föl. A' malomnak 16 kereke két örlöt hajt 's azonkül egy fűrészelőt hoz mozgásba, a' hajtóerő víz és szél egyszerre, vagy mindegyik külön. Most végre illő megismertetést nyert a' kis fiú nagy tehetsége, ki most 12 éves korában a' nagyszombati elemi iskolában tanul; 's bizonyosan diszére fog egykor válhatni hazánkban, ha méltó pártoltatásra talál. —

A' szatmári tisztújítás. Nem élünk a' czopf korában, hogy megkövezéstől kellene tartanom, ha a' világszerte híres latin szóval nevezném meg azokat, kik itt nov. 10-én nyilvános diadalmat vőnek. De azon hunnyászkodó tisztelet, mellyel a' sanior pars iránt viseltetem, még sem engedi, hogy a' nyereség vagy veszteség kérdésebe bocsátkozzam; egyedül csak azt mondom: boldog a' nép, mellynek joga van kiáltani: „Kurta szám a' három. Ezen üdvös félig eredeti, félig kölcsönzött mondat nem hallgathatam el, midőn írni akarok a' restaurációról. A' szó nem közönséges, mert szabad választást értünk rajta; 's noha jelentése kézen közön ironiává változott, még is úgy tartjuk, hogy szabadság napja az, egy szép ünnepe annyi hétköznap után. — A' mult országgyűlésen láthatád typuszát e' megye életének, 's a' változásnak, melly itten történt, mióta a' lélek, melly egy ideig eltölté világával, elköltözött; 's képzelt-heted: mennyi gond és figyelem lőn fordítva a' tisztújításra, melly nov. 10-én tartaték meg. — Az ezt előzte napon már Nagykárolyban, a' választás helyén valék. Az alispánok, 's főleg az első alispán választásától függé sok, mondhatnám minden, 's ez a' földolag volt. A' választó nemesség még délelőtt kezdé gyülekezni, 's fenhangoz kiáltással Darvayhoz ragaszkodását bizonyitá. Dél-tájban érkeztek meg azok, kik Urayt, 's társának Szuhányit akarák, 's vezérek díszkötösben, fejér tollakkal kalpagjaikon jelelték ki magokat, különbözőleg többi társaiktól, kik fácszántollat viseltek. Nem sok idő múlva, midőn némelyek a' többség meg nem határozhatásáról kezdenék beszélni, fekete zászlóval megérkezett a' szatmárvidékiekkel összetalálkozott nyíri rész, 's egyesített szózzal Darvay nevére harsogák; 's ezen egyesített szózzal, 's nem közönséges száma azoknak, kiktől eredett, veté a' quod erat demonstrandum azon vitatkozás után, melly a' többségről, az annyira ohajtott és rettegett többségről nagy fontossággal tartatott. Nem sokára a' casino előtt négy új zászlót látánk lobogni, mind nemzeti színekkel, mellyeknek felírásit a' Jelenkor már közlé, de nem azt, hogy e' zászlókat a' város Majtényföldi részén mintegy öt-ezernyi választó sokaság Darvay nevével üdvözlé. Eatvefelé a' nemesség elhagyá tanyáját kisebb nagyobb csoportokban járt fel 's alá az utczákon hangos zene mellett, 's tisztújítási dalok zengedezési közt. Itt és ott népszónokok mutogaták tehetségeiket, 's igyekeztek a' nemességet jól értesíteni; de a' nemességnek is meg vala saját választottja, 's annak nevére szinte éjjelig harsogá, talán, hogy ő is jól értesitse szónokait. Fölvíradt végre a' nap, mellyhez más-kor három esztendőnek sorsa urayt-zuhányisták, 's melly most egész jövőendőnek lőn zálogává; 's már hajnalban az urayt-zuhányisták, mintegy ezernyi csoport, zene mellett a' megye udvarára gyülekeztek, 's helyet foglaltak azon bolt körül, melly a' tanácskozási terem ajtajában előleges elrendelés szerint a' főispán ur számára készítettett. Harmadfél óra múlva érkezett a' másik tömeg, majd ötezer ember, 's tengerként árasztá el az utczákat sokaságával, és szaka-

datlanul és józan lelkesedéssel Darvay nevére harsogva haladt egészen a' megye vár kapujáig 's onnan miután pálczáit lerakta, a' választás helyére, melly előtt ellenmondásként hoszu sorral állott a' katonaság, a' megyében munkálkodó kir. biztos által odarendelve a' személyes bátorság védelmére. Végre megérkezett a' főispán 's a' szokott bucsúbeszéd után, mellyeket a' sokaság lelkesedése miatt hallani nem leheté, fölolvastá az első alispáni hivatalra jelölték neveit 's elrendelé a' szavazatszedő küldöttséget, egy köz. elszomorodás foglalta el a' sokaságot, midőn a' jelöltek között Darvayt nem hallá említetteti, 's busult gerjedésében nem tudá, mit tegyen. Ekkor lőn a' választott választóvá, 's a' nemességnek nem engedé feledni az óra fontosságát. És a' nemesség értekezett, tanácskozott, visszatekintett multjába — 's új nevet tanult. A' szavazás délután későn végződött el, 's a' küldöttség, mellyre bizatott, azon jelentéssel hozá fel a' lédákat: miképen Szerdahelyi Pál, egyike a' jelölteknek, szavazati többséggel annyira fölmulja társát, hogy azokat fölszámítani szük-ségtelen. 'S valóban a' küldöttségnek igaza volt, mert Szerdahelyi 4010, Urayé ezerszáz 's néhánynek találtatott. Ezzel nov. 10-én a' választás berekesztetett. De még azon napon mintegy 160 jeles férjfi, egyesülve a' szomszéd Szabolcs és Bihar megyékből érkezett vendégekkel, mind tisztelt nevek, képviselői a' közvéleménynek, a' megválasztott első alispánhoz, 's annak vezérlete alatt a' főispánhoz mentek, 's a' népszó figyelembe vételét ajánlák. A' más napot mindenki feszült figyelemmel várta, ismét fölgyülekezett a' nemesség, ismét harsogá kedveltjének nevére. Az egész választó sereg, még a' tegnapi különösen szavazott ezerek benmaradt része is egyesült akarattal Darvayt kiáltá; 's ez az egyesült, ez az idegen hang által meg nem zavart szózzal, mintegy hangos parancsolat, fejezé ki magát; 's midőn a' főispán megjelent, engedett az egyesült akarattal, 's a' közvélemény embere néhány perc alatt a' második alispáni székből ült; mire a' közörmő magas éljenekben nyilatkozott, 's zengésivel betölté a' levegőt. 'S ez öröm még növekedett az által, hogy ugyanakkor a' katonaság a' választás helyétől elparancsoltatott. Vigan változott el a' sereg, 's a' közörmőhöz adá egyezését, azért e, mert vesztéglő állásból szabadult, vagy mert a' népörmő melegsége melleiken álthatott? határozza meg más. Még ezen napon a' fő és alszolgabírók 's az ügyészi hivatal megválasztattak, 's a' következő napon a' pénztárnoki, eskütti, biztos 's egyéb hivatalok töltettek be, többnyire felkiáltás utján, 's végre a' jegyzői hivatal neveztetett ki, nov. 14-én pedig a' főispán elnökléte alatt közgyűlés tartatott, mellyben két tárgy vala szönyegen. Egyik a' katonaság odaállitása, másik azon mód, mellyel a' főispán a' kijelölés jogát gyakorlá.

Adakozások Kölcsey emlékére. IX. Közlés. Krizbay Miklós urnál Kolosvárot: Nagy Fer. 1ft, Filep Sám. 1ft, Ince Mih. 1ft, gr. Kemény Sámuel 10 ft, Szarvady Kár. 1 ft, Pataky Dán. 1 ft, gr. Csáky György 2 ft, Stein Ján. 2 ft, Sándor József 1 ft, Tompa Kár. 24 kr, Ó. Kuthy Kár. 1ft, Kenderesy Fer. 2 ft, Ince Józ. 1 ft, Péterfy Ant. 1 ft, Kónya Laj. 1 ft, Farnos Kár. 5 ft, a' gyűjtő 3 ft, 36 kr. Összesen: 35 ft. — Gidófalvi Ferencz urnál Kóvár vidékén: Bucsi Mih. 3 ft, Bucsi Sára Gidófalvi Ferenczné 1 ft, Papp Aloiz 1 ft, Székely Sám. 2 ft, Etédi Jak. György 2 ft, Hamar Ist. 1 ft, Benedek Ist. 1 ft, Telmán Józ. 1 ft, zabolai Kis Józ. 2ft 24 kr, Tiboldy Sám. 1 ft, Konez György 1 ft, Sánta Laj. 1 ft, Borbáth Laj. 1 ft, Szabó György 1 ft, Sebe Józ. 1 ft, Szentkirályi El. 1 ft. 12 kr, Zoltán Sám. 1 ft, Cloosz Ján. 1 ft, Gidófalvi Gáb. 2 ft, Tompa Imre 40 kr, a' gyűjtő maga 2 ft. Összesen 28 ft, 16 kr. — Stankovánszky Imre urnál Tolnában: Bernrieder Józ. 5 ft, Bajzath Lászl. 5 ft, Döry Laj. 2 ft, Csapó Vilm. 2 ft, Salamon Imre 1 ft, Festetics Sánd. 5 ft, Gindl Rud. 2 ft, Csapó Dán. 5 ft, a' gyűjtő maga 5 ft. Összesen 35 ft. 24 kr. — Bartakovics Aug. urnál Nyitrában: Ocskay-Skultéty Mária 1 ft, Beznák 20kr, Bartakovics Aja 1 ft, Pereszlyényi Aja 2ft, Bartakovics Vilma 20kr, Bartakovics Szilárka 1 ft, Markhot Imre 20 kr, Ocskay Laj. 1 ft, Thuróczy Fer. 20 kr, Bacskády Ign. 20 kr, NN. 10 kr, Szentkereszty Kár. 20kr, Palásthy Mih. 20 kr, Blaskovics 20 kr, Beznák Aloiz 1 ft, Szakállos Ján. 1 ft, Sándor Ján. 1ft, Ocskay Rud. 1ft, Jánoky György 1ft, Piacsek 1ft, Ghyeczy Ágos. 1 ft, As 20 kr, Brogyányi Jób 1 ft, Turcsányi György 40 kr, idős Majthényi Flóri 1 ft, Thuróczy Tade 1 ft, Jánossy Rafus 1 ft, Uzovics Sándor 2 ft, ifj. Majthényi Flóri 1 ft, Magyary 1 ft, Rudnay Edv. 1 ft, valaki 1 ft, ugyanaz 1ft, gr. Nyáry Rud. 1ft, Frankner Ant. 1ft, Petrikovics Edu. 20 kr, Kuchanovszky Flóris 30 kr, Javorka Zsig. 1 ft, Bukovinszky Pál 1 ft, Palásthy Béla 1 ft, Bessko Kár. 20 kr, Jánossy Fer. 20 kr, Günther Józ. 1 ft, Csóka Kár 20kr, Mini 20 kr, Rippely 20 kr, Fridczky 1 ft, anonymus 1ft, Lelkes Józ. 1ft, Pásztay Ant. 1ft, Szadeczky Fer. 1 ft 20 kr, Rudnay Ád. 1 ft, S—By 20kr, Sándor Rud. 1 ft, Bossányi Sim. 2 ft, Vagyon Ant. 2ft, Zinvetich Kár. 1ft, Soóky Ign. 40kr, Jánoky Mik. 1 ft, NN. 20 k., NN. 20 k., Jánossy Gáb. 1ft, Zelenay Ged. 1 ft, Desseő Tade 20 kr, Bogyó Rud. 20 kr, Fodor Józ. 20 kr., 11 kr., Bacskády Adolf 20 kr, Bartakovics Fer. 1 ft, Sebestény Lászl. 1 ft, a' gyűjtő maga 2 ft, 16 kr. Összesen 59 ft 56 kr. — A' Jelenkor szerkesztő hivatalánál: Vogel Fer. 10 ft, az Atheneuménál: Perlaky Sánd. és Gábor 1 aranyat. Összesen 10 ft. és 1 arany. Ezen IX. közlés' öszvege: 168 ft. 36 kr. és 1 arany. — (Igazitás. A' VIII. közlésben Beöthy Károly 2. évi jogász adakozása nem 1 hanem 2 ft.) Bajza József, m. k. a' Kölcsey-emléktárs. jegyzője.

Zágráb, dec. 5. A' száva-szabályozó biztosság mérnökétül és Zornberg b. mérnökégédétül halljuk, mikép a' 2 sz. bántási határori ezredben Inkey Imre cs. kamarás, és szávaszabályozó királyi biztos elnökle-

te alatt hozott végzés következtében, a' már több idő óta biztossági tárgyalat alatt volt, és legfőbb helyen is jóváhagyott átmetszését a' tőkékkel 's fatörzsekkel teljes, és a' hajózást szerfölött veszélyeztető drenovboki szávakanyarulatnak, az előleges vízmértéki fölvétel és kijelölés után Billek kap. felügyelése alatt f. é. nov. 2kán megkezdék, és 6kán mintegy 400ölnyi hosszúságban 4ezer emb. erejével el is végezték. Több tarack durrogása jelenté a' munka kezdetét, és mivel minden a' gyors kivitelül függött, a' 2dik számú bászági ezred fáradhatlan munkásságának és a' határőrök serénykedésének köszönhetni, hogy az olly kevés idő alatt olly szerencsésen elkészült, mivel már nov. 6. és 7ke közt áradni kezdett a' Száva, Skán pedig jókor reggel, mind a' mellett hogy a' csatorna három öl széles és másfél öl mély volt, olly erővel tört belé a' víz, hogy két vagy három áradás a' legszerencsésebb sikert reménylteni, mi által a' kereskedés igen sokat nyer, a' hajózás biztosítva leend, holott eddigelé minden évben elsüllyedt néhány hajó a' drenovboki kanyarulatnál. Halljuk továbbá, hogy a' főlebb említett biztossági határozat következtében a' Száva folyam és lapályai vízszínelgi fölmérését, melly alapul szolgál a' leendő vízlecsapolásnak 's melly Rugviczától Ó-Gradiskaig, mint egy 40 □ mföldre terjed, az illető polgári és katonai hatóságok mérnökei elvégezték, és az említett vízi munkálat kijelölése Zágrábban már meg is tetették, és az illető hatóságok által megbízott személyektől el is kezdetek.

T o l n a, télelő 9kén: A' Jelenkor több számai említék azon számos adakozást, mellyeket új nemzeti főiskolánk szilárdítására a' püspöki szép példa világitásánál fogva áldoztak; most újra kötelességül tartjuk hálás érzelminket Eszterházy Károly gr. főispánunknak nyilván jelenteni; ki iskolánkkal is érezteté azon nagylelkűséget, mellyet Pápa, Szered és sok más helytapasztalni szerencsés vala, miszerint m. főispánunk mint földesur magyar iskolákat alapítván az idézett helyeken, a' tolnaihoz is minden felszólítás nélkül 250 forinttal járulni sziveskedék. Városunk ismét egy vidékünkön első új intézetnek felállítását által diszesítették; t. i. e' napokban nyílt meg a' Festetics Rudolf gr. ur által a' honi ipar előmozdítására emelt répaczukor-gyár; melly csinosága, nagyszerűsége 's elrendezése miatt teljes figyelmet érdemel; e' gyárnak mint reméljük 's diszlését szívből ohajtjuk, sikerteljes gyümölcsözése által ismét sok ezernek külföldre jutását kimérendjük meg honunkat.

(Vasutak hazánkban.) A' bécsyőri vasutársaság igazgatása jelentése szerint a' németújhegyi pályavonal minden épülete annyira kész már, hogy a' szállítást még az idén megkezdhetné a' társaság, ha a' vágánysíneket megkapta volna, miknek szerződés szerint már meg kell vala érkezniök. Mennyiben mindazáltal ez a' társaság egyik reményét meg-hiusítá, annyiban viszont oka van örvendeni, mert ez időnyerés következtében a' gátak 's töltések jobban megszilárdulnak, 's így tartósabban lehetend majd fölükbe építeni. Baden mellett azonban már próbautazások történtek, mellyek minden tekintetben megfeleltek a' várakozásnak. A' már tavaly óta dolgozó erőműgyár nemcsak tetemes olcsóbság által volt a' társaság hasznára, hanem egyszersmind képesíti a' társaságot kocsi-katkozhatathatni, miknél sajátgyárából kikerült mozgonyokat foghasználhatni. A' vonal-hosszabbítás Sömmering hegyig azonnal meg fog kezdetni, mihelyt arra legf. engedély érkezik, mi az olaszthoni és stájer-hegységi kereskedést nagy mértékben mozdítandja elő. Mihelyt e' pálya mellékútaival együtt elkészülend, azonnal olly számos helység közt leend megnyitvatva a' gyors közlekedés, hogy abból bizonyosan sok haszon fog majd az azon vidéki iparüzésre háramlani. Az egész vállalat olly gyorsan halad, hogy aránylag igen rövid idő alatt az egész olly igen közhasznú vonal meg leend nyilva a' kereskedés és utazók számára, 's ismét új könnyebbitést 's gyorsítást nyerend a' kölesönös közlekedés. —

Ausztria.

Bécs, dec. 3. Littrow híres csillagász e' napon hunyt el. Erdemei az elhunynak eléggé isméretesek. — Zichy gr. altábornagy az olaszországi 2dik hadosztály parancsnokává, az ő helyére altábornagygyá 's osztálynokká Ré tábornokörnagy, Lichnowsky gr. ezredes pedig tábornokörnagygyá 's osztálynokká neveztetett Kassán. — Azon hir, miszerint az acrei várban egy tűzakna fellobbant, és igen sok embert megölt volna, egészen alaptalan, mert Bandiera b. nov. 6kán kelt jelentésében arról egy hanggal sem emlékezik. —

A m e r i k a.

A' mexicói angol követ elégtételt kért azért a' mexicói kormánytul, hogy annak egyik kormányzója, azon hamis vádra, miszerint több angol alattvaló éjszakamerikai polgárokkal Californiában lázadást akart támasztani, azokat elfogatta, 's néhányat közülök megöletett. Midőn a' kívánt elégtételt nem akarnák megadni, az angol követ utlevelét kérte, mit majd háborúzenetnek tekinthetni. Erre a' mexicói kormány megadá a' kívánt elégtételt.

Portugália.

Lissabon, nov. 23. A' cortes 15ezer font sterlinget megajánlott lovasárlásra a' lovasság számára, és négy újon állítandó ezred fölkészítetésire. — A' sajtókorlátozás megszűnven, a' tösgyökeres javítást akaró lapok újra megkezdék szokott munkálkodásikat. — A' lissaboni bank igazgatója ismét 5000 ftt. küldtek Londonba a' portugáli küladósságrovó sommát kiegyesítendők. —

A n g l i a.

(Nyilatkozatok a' francia követkamrai vitákról. Elegy.) A' londoni vezérlapok telvék hosszas okoskodásokkal a' keleti kérdés mostani állásáról, a' francia követkamrai vitákról, Thiers és Soult-Guizot ministerségiről; majd valamennyi lap magasztalja egyhangulag a' nagy hatalmak békeszeretetését 's különösen Ausztr. és Poroszország magavise-

letét. Acre vár elfoglaltatásával az egész háború bevégeztnek tartják 's a' Sun azon hirt terjeszti, miszerint kelet lecsöndesülte után azonnal nagy congressust szándék Bécsben tartani, tanácskozás végett, hogy mikép lehetne jövődében minden fontos kérdést kard nélkül eldönteni, mi, ha csakugyan valósulhatna, Kant örök békéje eszméit fogná életbe léptetni. Megjegyzésre méltó mindazáltal, hogy e' biztató békekilatások daczára is folyvást növekedő élénkséget fejt ki hajógyáraiban a' kormány. — A' gabnatörvény ellen egész Angliában élénkül folytatják az izgatást 's reménylhetni, hogy rövid idő múlva csakugyan el lesz e' visszaélés törlesztve. — Jól értesült körökben bizonyosnak mondják, hogy Ali meghódolását Guizot ministerséginek tulajdoníthatni, melly határozott kifejezésekben tudatá az alkirályal, hogy tüstint vesse magát a' jul. 15iki szerződés pontjai alá, vagy pedig különben többé soha számot ne tartson Franciaország pártolására. Cochelet francia consul egyszersmind parancsot kapott Alexandriát rögtön elhagyni, ha Ali e' kívánatnak tüstint nem engedne. E' szerint épen nem csodálhatni a' basa gyors meghódolást, főleg, miután majd azon pillanatban vevé Saint Jean d' Acre elfoglaltatása hírért az egyesült hajóhad által. Azon várban volt Alinak majd minden hadikészülete összpontosítva, 's így természetileg legcsekélyebb reményt sem táplálhatott az ellenállás sikeres folytathatása iránt. — A' királyné 's kis hgnő folyvást legjobb egészségnek örvendnek. A' csecsemő számára készült bölcso tengeri kagylót képez, 's Anglia koronájával van diszesítve, mintegy jelképezve, hogy a' tengerek jövőd királynéját rengetik benne. Albert hg naponkint újabb szerencsekívánatokat kap az ország külön részeiből. — A' parlament összehívatási határnapja még nincsen tudva. — A' legközelebb dühöngött szelek igen sok kárt okoztak az angol partvidéken; számos hajó mindenestül elsüllyedt. —

(Néhány hatalom kimélni kívánja Franciaországot Elegy.) London, dec. 1sőjén: A' szövetekezés, mint mondják, Franciaországot fölszólítá kelet iránt újolagi szerződésre, mihelyt Ali a' nagyurnak meghódot; ugy látszik azonban hogy ez új ajánlatra Parisból nem igen érkezett kedvező válasz. Kormányunk már egészen megegyezett a' keleti kérdés iránt egymás közt, ámbár eddig mindenkor meghasonlás uralkodék között, melly megegyezést talán onnan is származtathatni, mivel néhány szárazföldi hatalom tanácsosnak vélte Franciaország ellenében több kimélest gyakorlani, hihetőleg leginkább azon tekintetből, hogy a' basa további ellenszegülésével a' háboru Egyiptusban fogván folytatatni ez utóbbi körülmény könnyen olly ingerültséget szerezhetne, mellynek majd európai háboru leendne vége. E' szerint biztosan vélik reménylhetni, hogy Franciaországgal ismét békés alkudozásokat kísértend meg a' szövetekezés. — Thiers követkamrabani nyilatkozatival általányosan nem bir a' közvélemény Londonban megbarátkozni, leginkább szerfölötti kapkodás miatt vádolván őt népszerűség után. — Milly alatt áll még Angliában a' miveltség, bebizonyul a' házassági hivatalos jegyzékből, melly szerint 121083 házaspárból 40587 férfi és 58959 asszony nem tudá nevét a' házassági kötés alá írni. — A' királyné 's kis lyánya olly tökéletes egészségük, hogy az orvosi jelentések kiadatása már megszünt, 's a' királyné ismét sajátkezüle írja alá a' kormányrendeleteket; az ország külön részeiből folyvást érkeznek hozzá szerencsekívánatok. —

Franciaország.

(Napoleon hamvai Cherbourgban.) Joinville hg Cherbourgól nov. 30ikáról következő hivatalos jelentést intéze a' tengerész ministerhez: „Korábbi jelentésem szerint sept. 1 kén a' szentháromsági öbölből tova vitorláztam. A' brazilai partvidék mellett haladván kedvező szelekkel, gyorsan sikerült sz. Hona szigethez érnem, 's october 8kán Jamestown előtt horgonyt veték. Első gondom vala Chabot kir. biztost Middlemore tábornokkal, a' sziget parancsnokával, közlekedésbe hozni. Ezen uraktól függe annak meghatározása: mikép kelljen Napoleon maradványit kiásni és Belle-Poule fregátra szállítani. Ennek végrehajtása oct. 15ikére határozottatott. A' kormányzó a' kiásatást 's minden az angol birtokon történendőt magára vállalt. Én részemről a' hajóosztályunk által oct. 15én 's 16án teendő tisztelgéseket határozám el. Bomre-Aciné és India francia kereskedőhajók buzgalommal csatlakoztanak hozzánk. A' végrehajtást oct. 15ikén éjjélkor francia és angol biztosak jelenlétiben kezdék meg. Mivel Chabot biztos már körülményes jelentést tön erről a' kormányznak, tehát csupán azon megjegyzésre szorítkozom, hogy reggeli 10 órakor már egészen födetlenül állott a' sirban a' koporsó. Kivételvén minden sérelem nélkül a' koporsó, felnyitatasához fogtak, 's a' testet váratlan épségi állapotban lelték. Ez ünnepélyes pillanatban, annyira ismérehető maradványi meglátásakor annak, ki Franciaország dicsőségéért annyit tön, mindenkit mély megindulás hatott meg. Délután negyedfél órakor álgudörgés jelenté a' hajókrul, hogy a' gyászkoesi uton van a' part felé. A' rendőrségi és várkatonaság a' gyászkoesi előtt, utána pedig az egész szigetlakosság sűrű tömegben lépdelt. A' gyászlepel 4 sarkát Bertrand és Gourgaud tábornokok, 's Lascases és Marchand vívék. A' fregát álguyinak az erősségi álguyok feleltek, perzenkint dörögve végbúcsut a' nagy halott maradványinak. Vitorlarudak 's árboczok gyászlobogókkal és szellegekkel (Wimpeln) voltak fődve 's e' tisztelgésben valamennyi ott horgonyzó idegen hajó is részesült. A' gyászkiéret közlegésekor az angol katonaság kettős sorban tisztelge, melly közt partra érkezett a' koci, hol a' francia hajóosztály tiszteivel fogadám azt el, mindnyájan teljes gyászban 's födetlen fölvel várakozván a' koporsóra. Tőlünk mintegy 20 lépésnyire a' gyászkoesi megállapodván a' sziget kormányzója Anglia nevében átadá nekünk Napoleon maradványit. Ezután mindjárt a' fregát illón felkészített deregléjébe bocsáták a' koporsót, 's a' mély megindulás ismét kitörő élénkségű lón. A' haldokló császár kívána-

ta teljesülni kezd; hamvai a' nemzeti háromszínű zászló alatt pihentek! E' pillanatban minden gyászjelt eltávolítottunk, 's holt maradványit ugyanazon tisztelgésekkel üdvözlöttük a' császárnak, mikben életében részesülni fogott volna. Valamennyi hajó egyszerre 's folyvást döröggeté álguit, a' hajók lepve voltak ünnepi lobogókkal és szellegekkel 's a' legénység vitorlarudakon várta a' lassan közelgő gyászdereglyét, mely számtalan esolnak 's naszád által volt körveve. Födözetre érkezvén tiszték fogadák el a' koporsót, mely aztán a' legidősb fregáthadnagy 's hajópap örökösége alatt egész éjjel szemléletre volt kitétetve. Másnap 10 órakor valamennyi tiszt jelenlétében ünneplés isteni gyásztisztelet tartott, 's 18ikán a' jegyzőkönyvek megiratása után, egész kísérettel visszaindultam, és szerencsés utazás után épen most veték horgonyt Cherbourg előtt. A' gyászünnepély Napoleon tiszteletére Parisban dec. 10ikén, mások szerint 20kán, fog tartatni. Az elmék mostani ingerültsége könnyen kiesapongásokra fog alkalmul szolgálhatni. —

(Vélemények a' követkamrai vitákról.) Dec. 2ikán Rémusat nagy hatással védé Thiers ministerségét, melynek ő is tagja volt. A' szónok megmutatá, miszerint Franciaországnak keleten az általánoson kívül még külön fontos érdeke is van, melyre leginkább Szyriában és Egyiptusban kellett volna fölügyelnie. Egyiptus nem függ ugyan Franciaországtól, de huzamosabb idő óta befolyásának hódol. E' rendkívül fontos és nagy érdeket kívánta föntartani a' martziusi kormány. A' National szerint Dupin válaszfölrítaról már hallani sem akarnak a' követkamrában 's minden oldalról módosítványok özönlenek ellene. Piscatory egészen ujonan kívánja szerkesztetni a' fölrásjavaslatot 's erre új biztosságot tanácsol választatni. A' Revue de Paris így nyilatkozik a' követkamrai ülésekről: „Milly látványt adunk Európának! Thiers 8 hónapig képviselé Franciaországot a' külföld ellenében; azon megtámadások által, miket most a' kamrában ellene intéznek, magunkat vádoljuk és gyalázzuk. Valóban méltó ns bosszu azon szégyenért, melyet nyertünk! Az idegenek csodálattal 's kárörömmel látják, hogy minket a' szerencsétlenség meghasonlaszt egymással, holott inkább még szorosabban egyesíteni kellene. Franciaország elszigetelve áll Európában, mégis tulajdon keblében dúl, legjobb támaszít lerontja és saját reményit is megsemmíti. Fáradoznak szomszédinkkal elhitetni, hogy több Franciaországgal van dolguk, t. i. a' martziusival, majusival 's oct. 29ikivel. Más nemzetek nem illy bánásmódot követnek. Ministerségek Angliában is megbuknak; de a' megbukottakban tisztelni szokás azon bizalmat 's hatalmat, mit a' nemzet rájuk ruházott. A' mi hazánk végtelen beharczokban koptatja erejét, 's vannak emberek, kik közszerencsétlenséget sem irtáznak használni, hogy olly embertől szabadulhassanak, ki utjokban áll. A' parlamentí vitázatok nagy napja 's Thiers fényes szözeata könnyedén sújtá le a' vádakát 's rágalmakat. A' vitázat tökéletesen igazolá a' nagy szónokot, ennek mulhatlanul így kelle jöni; de ki fogja már most Franciaországot igazolni? Egyébiránt az egész kamrában talán egy valódi 's őszinte pártolója sincsen a' válaszfölrítárnak, mi leginkább Berryer jeles beszédje közben tünt ki. E' szónok ugyanis nagy nyomadékosággal ótalmozá azon tételt, miszerint a' martziusi ministerségnek a' jul. 15iki szerződés aláírása után azonnal össze kellett volna híni a' kamarákat; e' valóban alkotmányos rendszabály bizonyosan teljes együttműködését biztosítandá a' kamra részről a' ministerségnek. Ez állításra igen bajos nem, — et mondani, mert azon kamra, mely darab időig a' majus 12iki ministerségnek többséget adott, 's azután a' martziusi kormányt pártolá, most pedig az octob. 29ikihez fordult, vajjon nem hagyta volna e' helyben mult augusztusban azt, mit novemberben roszal? Néhány év előtt a' kamrában még azon kérdést vitátták leginkább: vajjon valódi uralkodó e' az ország feje, vagy csupán névre király? most ellenben lényeges kormányzati titkok hozatnak napfényre a' szűzéken, miket nem igen tanácsos minden avatatlan előtt kitárni. Vannak, kik mondják, miszerint e' bánásmód a' külföld bizalmát Franciaország iránt még inkább megrendítendi, 's minden idegen kormány ovakodni fog minden fölfödözéstől ottan, hol titoktartásra nem számíthat. Erre mindazáltal alkalmasint teljes joggal válaszolhatni, mikép Franciaország olly nagyjelentésű tagja az európai nemzetsaládnak, hogy illy boszutól nem igen tarthat; mert bármily kívánatos legyen is külföldön a' különválás Franciaországtól, azért e' kívánat teljesítésre még sem jövend, hanem legfőlebb azon következményt vonandja maga után, miszerint ezentul majd olly hangon fognak a' diplomatai közlemények szerkesztetni, hogynyilvánításuktól ne kelljen rettegni. Századunk főbélyege minden titkot felföldni; a' hitudomány nem átalja már a' szentség leplét föllebbenteni; a' természetudomány az érzékvilág legrejtettebb barlangiba nyomul, 's ugyan miért ne hódolna törvénynek a' diplomatakar is, miután minden egyéb tárgy meghódol kívánatinak? Gondatlanság és dolyf, hanyagság és tévedés áldozatul esendnek ugyan az illy fölfödözéseknek, 's nem épen épületes dolog, midőn két férfi, kik 10 év óta legnagyobb befolyással voltak Franciaország sorsára, leveleik felolvasása által nyílt parlament előtt egymást kölcsönösen kisebbíti; de az igazságnak bece olly nagy, hogy nyilvános botrány által sincsen ára szerfölött drágán fizetve. Guizot nem igen mondhatja magát győztesnek, mert minden méltósága, tudománya 's ékesszólása sem bírta azon gyanus helyzetet elföldni, miben londoni követségiben állott. Guizot attól sem idegenkedett, mit Franciaország a' nagy hatalmak tudtán kívül Nilus és Boszpor mellett eszközölni szándékozott: „Iparkodjék Ön, hogy Konstantinápolyban czélját elérje;“ így irt a' martziusi miniszterelnöknek Guizot, 's kinek ez sem világos, az előtt minden homályban fog maradni. Nem egészen olly igazságosak azon vádak, miket Guizot ellen emelnek azért, mivel nem tudta meg mindent, mit

tudnia kellett volna. Nagy pénzmennyiséget említnek, mit a' doctrinai-re követ biztos kémeke költe; de ugy látszik, hogy a' külföldi hatalmak olly szoros őrizet alatt tartják titkaikat, minőrül a' francziáknak fogalmok sincsen. A' szövetekezés és angol ministerség szoros titkolózása miatt Guizot-t valóban nem vádolható. Thiers a' közkedvezést, mely pillanatnyira hátat fordíta neki, ékesszólása által ismét megnyeré. De, hogy a' nemzet politikailag okoskodó része a' martziusi kis Napoleonnak (Thiers) M. Ali valódi hatalmáról 's a' szövetekezés tulajdonképi szándékáról mondott ámitgatását, 's tavaszkor ígért háboruját rózsailat és csalogánydal közt a' vén basa szakálaért nem tekintendi hősi szellemnek 's politikai nagy erénynek, az bizonyos, kivevén, ha itt is valószínű, hogy az ember leginkább kész azt egész bolondulásig szeretni, ki őt épen legnagyobb mértékben bolonddá teszi. A' francziák kaptak ugyan elég intést egyiptusi védenczök hatalmának törekenysége iránt; de a' hirlapok máskép szóltak, 's Franciaországban tulajdonképi a' hirlapok gyakorolják a' legkorlátlanabb kormányhatalmat. —

(Berryer a' válaszfölrít ellen. Elegy.) Paris, dec. 3ikán: „Berryer beszédjét a' jogszerűek és baloldaliak lapjai rendkívül magasztalják, 's csakugyan jelesnek is kellett lennie, mert a' kamra elejétől végig osztatlan figyelemmel kísérte a' szónok szavait; 's a' mély esöndet csak a' baloldal zajos tetszésjelei szaggaták félben, többször még a' nem igen könnyen megindítható közép is hangos tetszésre buzdult. „A' miniszterek, szöla többi közt Berryer, azt mondák, hogy a' szövetekezés azért állott össze, mivel Önök a' zendülést képviselik. Én ide még azt csatolom, hogy e' szerződés azért kötötték, mivel mi Franciaország vagyunk. Ugy van, ha elveinket Európa trónjain ellenzik, ugy Franciaország dicsősége 's befolyása is engesztelhetlen ellenségekkel birnak azokon. (Megindulás.) A' mostani ministerség még folyvást azon politikai fontosságot emlegeti, mit az angol szövetségben helyez. Pedig épen e' buzgó törekvésünk az angol szövetség után okozá szerencsétlenségünket; mert a' maj. 12iki ministerség politikáját eltéveszté. Az egymást követő ministerségek minden hibáji az angol szövetség nemzetiségelleni alkotásából származtak. Jul. 15ikeig a' martziusi ministerséget egyáltalában semmi miatt sem vádolhatni. Miután azonban a' szerződést Londonban aláírák, miután bennünket elárultak, (e' kifejezés igazságos, mert Szyria fölzendítése árulásnál több, 's valóságos csalfaság volt). akkor megfoghatatlan hibát követett el a' martziusi ministerség, hogy a' kamrát rögtön össze nem hívá vélemény-adásul. Hajóhadunk visszahívása miatt azonban nem vádolom a' ministerséget, mert az jelen állásunkban azon vizeken nem vált volna böcsületünk. Hanyag néző maradván hajóhadunk, gyalázatot, a' megtámadásban részesülvén politikánk felforgatását 's megtámodtat segitvén rögtön háborút fogott volna számunkra szerezni. Mondák, hogy 10 év óta 4 milliárdot költöttünk hajóhadunkra és sereginkre, 's háborúra még sem vagyunk elég erősek; ha ez való, ugy igen helyes volt a' hajóhadat Szyriából visszahívatni; de még inkább elkerülhetlenül szükséges a' kamarákat azonnal összehíni. Itt igen komoly elmékedések támadnak nálam. Thiers már két alkalomkor látta át nemzetiségi szellemét, hogy határozott szilárdsággal kellene a' külföld ellenében föllépni. Kétszer akart szükséges rendszabályokhoz nyulni, 's mindkétszer megbukott. Különös sors, mit csak ő maga világhat föl, ha megnevezi azon akadályt, melyre bukkant. A' mostani külminister állítása szerint mindkétszer roppant haszon haramlott abból Franciaországra. Én ezt nem hiszem, 's tudom, Önök sem osztognak véleményében. (Tetszés.) A' jul. szerződés befolyasunkat veszélyezteteti, 's Önök mégis mondják, hogy befolyasunk nincs veszélyeztetve! Napoleon dicsteljes táborozása Egyiptusban keleti befolyasunkat megerősíté. Mi lett ebből? Még most is hallom az acrei álgudörgés utóhangjait, mely Anglia ármanys terveit tudatja velünk, 's nem sokára más álguk majd az angol foglyának megjelentést fogják hirdetni. Mit fognak Önök válaszolni a' nagy hadvezér holtteste előtt azoknak, kik majd ezt kérdendik: mit csináltak azon befolyással, mit az ő hős tettei küzdöttek ki? „Berryer után Lamartine szöla, Thiers politikáját gáncsolva 's leginkább azon botlását emelvén ki, miszerint az egyiptusi basa és szultán közt közvetlenül akart egyezkedést eszközölni, mit a' nagy hatalmak nehezteléssel fogadtak, 's azért léptek külön szerződésre. Véleménye szerint most már késő a' hőködés, hanem a' jul. szerződés aláírása után kellett volna azonnal határozott kifejezéssel föllépni 's ahoz szilárdul ragaszkodni, nem pedig az oct. Siki gyöngé jegyzéket kibocsátani, mit méltán nevezhetni a' franczia kormány Waterloójának. Dec. 2ikán Rémusat még egyszer a' leléptt ministerséget, utána pedig Garnier-Pagés szólalt föl, kiméltelenül osztogatva mindenféle gúnycsapásit, mik ellen Guizot lehetőségig iparkodék védni magát. A' kamra már egészen kifáradtnak látszék, 's hangosan kívánt szavazást, midőn Mauguin kére szót, kitől nem tagadható meg azt a' kamra. Mauguin bebizonyítá, hogy nem hiában utazott sz. Pétervárbá, mert ő, a' lengyelek olly heves pártolója, ezuttal szövetség mellett szónoklott Russziával. Mauguin suhanczkodásnak nevezé azt, midőn kormányférfi csak szép hangzatu beszédben törekszik magát kitüntetni, 's Anglia hálátlanságát mutogatni; végső esztelességnek pedig azon tettet, midőn keleten vetélkedő két nagy hatalmat loval fel az ember magára 's a' helyett, hogy egyikkel győzne, mindkettő által lekötötte magát. Mauguin véleménye szerint Franciaországnak nem Angliával, hanem Russziával kellene szövetekezni, mert ez utóbbinak szövetségiből Franciaország sokkal több hasznot húzhat. Szarazöld elleni háboru épen olly veszélyes, mint helytelen, mert a' szárazöldi hatalmak Franciaországot nem sérték meg. Anglia ellenben frigytorése és erőszakos föllépte által Szyriában valóságos gúnyt üzött Francia-

országából. Ezen okból tehát Angliának kell háborút üzenni, nem nagy tengeri háborút ugyan, hanem csak részletest, kereskedése megsemmisítésére, ez okból pedig gőzöket kellene építeni. Anglia azt hiszi, hogy Franciaország csupán vele szövethet; le kell szeméiről a hályogot vonni. Minden elszövetség csak pusztá agyrem. Olyan szövetségek legtartósbak, melyek kölcsönös érdekeken alapulnak. Az angol szövetség mindenkor gátlá Franciaországot más szövetségek kötésiben. Angliát szárazföldön gyűlölik. „Én Russziában valék, 's mondhatom, hogy ott csak Franciaország iránti rokonszenvekre találtam. (?)” Kölcsönös érdekek közel viszik egymáshoz e' két országot; baráti viszonyokat tehát könnyen lehetne létesíteni. — Dec. 21kán a' választóirat biztosság a' kamraelnöknel összehgyült 's azon szándékát nyilvánítá, hogy kész a' benyújtott módosítványokból néhány kifejezést használni, mennyiben az a' választóiratban lényeges értelmi változást nem fogna okozni. — Belle-Poule fregát 144 nap alatt járta meg sz. Ilona szigetét. A' császár temetésére serényen készülnek ugyan; de dec. 20ika előtt bajosan fog az ünnepély véghez mehetni. — Krisztina királyné Olaszországba készül, 's mint mondják, megegyezését hagyja Parisban, hogy Ilik Izabella királyné Lajos Fülöp egyik fiának legyen nejevé. — A' közönség hiszi, hogy a' mostani ministerségen azonnal tuladand a' király, mihelyt a' békés szellemű választóirat ki lesz küzdve, 's oly férfiakat emelend maga mellé, kik hajlőbbak lesznek minden kívánatit ellenmondás nélkül teljesíteni. — Hire jár, hogy Thiers és Odilon-Barrot, pártjuk nagy részével tüstint távozni fognak a' kamrából, ha a' többség egészen ujdonan nem kívánandja szerkesztetnija' főliratot. — A' hadseregnél nagy elégtelenség uralkodik az új kormány békés szelleme miatt, csak az idösb főtisztek mondják, hogy Franciaország most nem oly erős, mint a' republica idejében, következöleg nem tanácsos a' szövetségekkel megküzdnie. —

Svédország.

(A' paraszttrend csak egy kamrát akar.) Stockholm, oct. 30. A' képviselési kérdést mind a' négy rend élénkül vitatta, és annak eredménye igen nagy fontossággal bír. A' nemesi rend akarja ellen szavazott először a' képviselési rendszer változtatására. A' polgári rend vitatkozásának hasonló eredménye lön; de a' paraszttrend határozata lényegesen különbözik a' kettőtől: ez t. i. a' képviselést csak egy kamrára akarja szorítani, mely 260, közönségesen választott, követből állana, kik közt 70 paraszt, 40 nemes, 20 pap, 30 polgár, 100 pedig a' nép minden osztályiból választatnék. Még a' papirend nyilatkozatát e' dologban nem tudjuk.

Németország.

A' freiburgi lap szerint ugyanitt (Freiburgban) novemb. 26kán esti hét órákor meghalt Rotteck Károly tanácsnok és professor. Ő hólyagkőben szenvedett, mely baj a' magasabb életkort gyakran kíséri szokta, e' nyavalyához az utolsó hat hét alatt még erősebb gyuladás is járult, mely két nap óta ideglázzá változott. És így benne Németország egyik legjelesb publicistáját, országgyűlési szabadalmú követét, és szónokát, a' nép és emberiség józan 's felvilágosult barátját, az egyetemeli ifjuság legkedveltebb tanítóját, nője és gyermekei pedig a' legszeretettebb férjet és apát veszték el. A' milly nagy volt iránta a' tisztelet és szeretet, oly nagy egyszersmind a' veszteségén érzött fájdalom. Számos munkái, melyek által egész Németországra 's ennek szellemi művelődésére oly üdvesen hatott, kivitták nevét a' feledés homályából, 's neve tündökleni fog a' német birodalom szellemi egén, mint egyik legtisztább csillaga. — A' frankóniai Merkur szerkesztősége jelenti Bambergből nov. 28káról, hogy nov. 23kán kelt ministeri tanácsvezgés szerint ő fölsége a' király a' kir. postákon szétküldetését ismét megengedte. —

(Országgyűlési vita.) Malchim, nov. 19. Ez évi országgyűlésünk f. hó 12kén civakodás közt nyilt meg. A' nemesi birtokosok t. i. ki akarják a' polgáriakat rekeszteni a' kolostori jószágok igazgatásából, 's arra nézve egyedül a' született nemességnek követelnek jogot; de Lüder ezen címüröpirata: Mecklenburg nemessége 's annak előjogai, felvilágosításul a' nemes és nem nemes földbirtokosok villongása ügyében“ oda vitte a' dolgot, hogy a' született nemesség soha nyilvánosan, sem a' fejdelemtül sem országgyűlési határozat által nem tekintetett oly testületnek, mely törvényerejű cselekedeteket vihetne véghez, és sem az ország nap-tárában, sem a' rendi testületek közt nem emlittetik, sem a' kormánytul magányos egyesületnek nem ismertetett meg, sőt az utóbbi épen ugy tekintti, mintha nem is volna, mint a' legközelebb meghalt nagy hg több leirata bizonyítja. — Hannoverában különös benyomást tett azon hir, hogy az angol királynénak lyánya született; különösen az öreg király nem a' legjobban örül neki, mert ez által azon 20ezer font sterlingtül, melyet eddigelé mint lehető koronaörökös kapott, elesik. —

A' déli Franciaországban viz által károsultak számára Berlin, Darmstadt, Köln, Stuttgart és más badeni városokban segedelmet gyűjtötenek. — A' Göthe emléke föllálltatása iránt Thorwaldsen két tervet küldött, de az illető biztosság egyiket sem találta elfogadhatónak, miért mint beszélék, Thorwaldsen egészen visszavonult e' vállalatul. (Ott hát sokkal szigorubbant látnak a' dologhoz, mint mi Mátyás szobra ügyében). — Hessen-Homburgban azon rég táplált kívánság, miszerint alkotványt létesítsenek, teljesüléséhez közelit. — Szászországban minden zaj nélkül nagy hadi készületet tesznek. — Lipszében a' skarlát hideg két hónapig dult 's több fiatal lett áldozatja, most azonban már szünni kezd. — List Fridriket a' jeni törvénykar tanárrá nevezte. List volt az, ki 1819. e' roppant két szót először kimondá: kereskedési szabadság ben és kün. —

Belgium.

(A' lengyel zendülés évünnepe.) Brüssel, nov. 30. A' lengyel zendülés évünnepe tegnap ülték meg. A' lengyelek, és lengyel ügy baráti ülése 7 órákor nyitott meg. Gendebien, ki az elnökséget viette, a' szónokoknak, mint bujdosókhöz illik, mérséklést ajánlott. Zalewsky szilárd köszönetet mondott a' belgáknak lengyelek iránti rokonérzelmikért, 's boldogabb jövőre reményit fejezte ki. Lelewl is hasonló értelem-ben szóla; de Bartels, Gendebien, és Jottrand a' legszabadabb ömlengéssel 's reménnyel nyilatkoztak Európa jelen állapotja felett. —

Schweiz.

(Elnökválasztás.) Zürich, dec. 4. Jövő évre Neuhaus berni főbirót választották a' republica elnökévé. Neuhaus egyike azoknak, ki eszöknök köszönhetik fölemelkedésüket. Ő 1830 előtt kereskedő volt, de mint szabadalmú hirtelen nagyra ment. Neuhaus főleg a' népnevelésnek áldozta erejét 's a' nevelési tanács ezért tette őt főbiróvá. Az utóbbi üléseben Neuhaus nagy és szívbül származott csodálkozással szólt az előtte volt elnök emberségirül, nyájasságáru' s részrehajlatlanságáru'. —

Dánia.

Kopenhaga, nov. 10. A' király azon sok felírásra, melyet alkotvány-változtatás iránt tettek, folyvást kitérő választ adott. Midőn a' többség oly hangosan alkotványváltoztatást kíván, nem meri ugyan mondani, hogy azon kívánat törvény-elleni, hanem hogy az még most idő-előtti. A' legközelebbi felírást is szinte szeméi előtt készítették, a' nélkül hogy a' király biztosa által ovást tétetett volna ellene. Most azonban egyszerre megdördül az ég; azon tisztviselőket, kik a' felírást aláírták, hitszegésrül vádolják, hivatalvesztéssel 's egyéb büntetéssel fenyegetik. A' közönség nagyon csodálkozik rajta, hogy a' királyi harag fürgetege csupán a' hűbéri grófok és bárók 's köztisztviselők ellen dühösködik, holott ha amazokat hitszegésrül vádolják, a' polgárokat is vádolhatnák polgári kötelesség és esküfeledésrül. Sokan kérdik: mit fognak most csinálni azon lelkes követekkel, kik az ész és ékesszólás ellenállhatlan erejével harcoltak az alkotvány mellett. Azon aggodalom, hogy a' kir. leirat akadályoztatni fogná a' wiborgi RRnek az alkotványkérdés tárgyalatását, alaptalan; a' feltűnő többség négy szó ellenére alkotványt akart, és vizsgáló biztosságot nevezett ki a' kir. biztos ez alkalommal azon régi 's elkopott dalt futta: a' RR nem tudják mit csinálnak;“ ez a' leghevesebb vitára szolgáltatott alkalmat, és a' biztost felszólíták, hogy az 1670ki irományokat, mikor korlátlan hatalom hozatott be, terjeszse a' RR. elibe „hogy megtudhassák: vajjon az emberek tudták é akkor, mit cselekedtek.“ — A' roeskildi RR ülésiben a' kisebbségben maradt rész tagadó szavát az alkotvány ügyében jegyzőkönyvbe kívánta iktatni, mit az utóbbi kir. leirat, törvény ellenire, meg is engedett. — A' katonai biztosság bevégzé már az új fegyverzési 's védelmi rendszer kidolgozását, de mivel nagy titokban tartják, keveset tudhatni belőle. A' Kiöbenhavnspostent, mivel a' fátyolt föl akará a' titokrul lebbenteni, pénzbir-ságra ítélték. —

(Guineát és a' keletindiai birtokot el akarják adni). Kopenhaga, nov. 24. A' külügyi osztály parancsot kapott a' királytul, miszerint Guinea és a' keletindiai dán birtok eladatása iránt bocsátkozzanak alkuba. Guinea, mióta a' rabszolga kereskedés eltörlesztetett, kevés hasznot hajt; de sokan azt mondják, hogy ha a' partrul mélyebben hatnának az országba, 's gyarmatokat állítanának, ismét szépen fogna jövedelmezni. Keletindiai birtokunknak könnyen akad vevője. Serampurnak nincs ugyan kikötője, de közel van Kalkuttához, és az angol csak azért is meg fogja venni, hogy utánunk más valami hatalmas szomszédja ne legyen. Tranquebarnak derék kikötője van 's annak birtokaért angolok és belgák egy-iránt versenyzhetnének. —

Khania.

A' khivai dolgokrul a' pétervári lapok köv. nyilatkoznak: Több mint 200 évvel ezelőtt, 1605ben az urali kozákok Khivába ütöttek, és akkori fővárosát Urgentset meghódították. Azóta mindig félték a' khivaiak, hogy a' moszkák elfoglalják Khivát. 1557, 1563, 1566, és 1583-ban szabad kereskedés kieszközlése végett khivai követek jöttek Rusz-sziába, kiket kegyelmesen fogadtak és megajándékoztak. De már 1754-ben komoly szabályokhoz kellett nyulni a' khivai gyalázatos rabszolga-kereskedés megszüntetése végett, és 1836ban megparancsolá a' czár, hogy a' khivai kereskedőket portékáikkal együtt tartóztassák le, a' kereskedési összeköttetést szakítsák meg, míg a' foglyokat ki nem adják. E' rendszabály által semmit sem szenvedett a' közlekedés Középázsiaival, sőt a' kivitel Bokharába 1835 óta 853,287 rubelről 2,426,613 rubelre szökkent. Azonban ő magasan-állósága (ez a' khivai khán hivatalos címe) 1837. követséget küldött nagy ajándékkal és 25 foglyot bocsátott vissza, a' következett évben pedig 80at. De ez az orosz kormányt koránsem elégité ki, a' követség ajándékostul visszautasított, és 1839-ben megkezdék azon táborjárást Khiva ellen, melynek kimenetelét lap-jaink már említék. Bár az első táborozás szerencsétlenül ütött ki, a' khán még is félt, hogy a' második sikerülhet, azért is egy fermánban f. évi jul. 31ken kijelenté, miszerint Khivában minden keresztyén vagyonával együtt a' khán ortalma alatt van, és jövendőben sérthetetlen leend. —

Gabonaár: Pesten, dec. 15kén: Tisztabúza: 164 — 192; — Kétszeres: 140 — 144; Rozs: 120 — 125; — Árpa: 104 — 108; — Zab: 82 — 88; — Köleskása: 200 — 225; — Kukoricza: 82 — 88 — pesti mérő, m. váltó garas. —

Pénzkelet: Bécsben dec. 12kén: 5pCtes statuskötelezvény: 106%; 1830iki kölesön: 285%; Eszterházy sorsjegy: 47; Cs. arany-agio: 103 1/2.

Dunavízállás: Budán dec. 14kén délben: 6' 4" 3" a' zerus felett.